

**University of
Zurich**^{UZH}

**Zurich Open Repository and
Archive**

University of Zurich
University Library
Strickhofstrasse 39
CH-8057 Zurich
www.zora.uzh.ch

Year: 2021

**Dincolo de structuralism.Scrisori către Eugeniu Coșeriu și istoria lingvisticii
în secolul al XX-lea (III)**

Kabatek, Johannes ; Bleortu, Cristina

Posted at the Zurich Open Repository and Archive, University of Zurich

ZORA URL: <https://doi.org/10.5167/uzh-202943>

Journal Article

Published Version

Originally published at:

Kabatek, Johannes; Bleortu, Cristina (2021). Dincolo de structuralism.Scrisori către Eugeniu Coșeriu și istoria lingvisticii în secolul al XX-lea (III). Limba română:103-109.

Johannes KABATEK

Cristina BLEORȚU

Dincolo de structuralism. Scrisori către Eugeniu Coșeriu și istoria lingvisticii în secolul al XX-lea (III)

J. K. – profesor universitar doctor, șeful Catedrei de limbi romanice a Universității din Zürich (Elveția). Este unul dintre cei mai mari promotori ai lingvisticii coșeriene, director al Arhivelor Eugeniu Coșeriu.

Ceea ce ne propunem în acest număr este să prezentăm două scrisori scrise de Valentin Mîndîcanu lui Eugeniu Coșeriu (una din 6.03.1994 și alta nedată) din cadrul aceleiași proiect de la Universitatea din Zürich, care pot contribui la istoria lingvisticii, scoțând la iveală aspecte necunoscute din viața celor doi filologi.

Atât Valentin Mîndîcanu, cât și Eugeniu Coșeriu sunt originari din Mihăileni, cel din urmă fiind „cu nouă leaturi mai în vârstă” (Mîndîcanu 1989). Ambii sunt filologi, primul formându-se în Republica Moldova, iar celălalt în diferite țări (România, Italia, Uruguay, Germania).

C. B. – doctor în filologie, cercetătoare, Universitatea din Zürich (Elveția). Autoare a numeroase articole. Participă la realizarea unor proiecte internaționale de la Universitățile din Barcelona, Oviedo, Zürich, Iași.

Într-un articol din „Orizontul” (1989) Mîndîcanu povestește că E. Coșeriu era vecinul său, amândoi luând apă de la aceeași fântână. Totodată spune că a ajuns să îl cunoască și mai bine prin intermediul tatălui său, care îi era învățător și pe care îl vizita de foarte

Partea II vezi „Limba Română”, Chișinău, nr. 2-3, anul XXX, 2020, p. 107-109.

multe ori. De fapt, în *A spune lucrurile așa cum sunt* (2017:9) Coșeriu vorbește cu admirație despre Roman Mîndîcanu:

Am nimerit la un excelent învățător, de care încă vorbesc mereu cu recunoștință. Se numea Roman Mîndîcanu, era fiul unui țăran din satul nostru și terminase școala primară încă sub ruși. După reunificare însă, a urmat Școala normală, școala pentru formarea învățătorilor pentru școala primară în Botoșani, în vechea Românie sau, cum spuneam pe atunci, în *Vechiul regat*, (*Vechiul regat* era fără ceea ce s-a adăugat în 1918, adică vechea Românie fără Transilvania, Banat, Maramureș, Bucovina și Basarabia; și pe locuitorii din vechea Românie îi numeam *regățeni* „cei din Regat”). Acest profesor era un talent natural și nu doar în privința pedagogică-didactică. Era foarte dotat pentru diferite lucruri, știa foarte multe și știa să trezească entuziasmul copiilor pentru învățatură. El însuși muncea mereu și era un exemplu pentru noi și în această privință. Pot afirma cu certitudine că am învățat de la el, dacă nu marea știință, totuși anumite principii de muncă.

Iar câteva rânduri mai târziu îl amintește și pe fiul învățătorului (Kabatek și Murguía 2017: 9):

Fiul său, Valentin Mîndîcanu, este, de altfel, omul care a început cu un semnal curajos răscoala pentru limbă în Moldova; cu scrierea sa celebră, elaborată încă în timpurile teribile de represiune, *Veșmântul ființei noastre*, împotriva artificialei „limbi moldovenești” importată din Transnistria și impusă și Basarabiei, în favoarea unei limbi române autentice, corespunzătoare tradițiilor literare.

Această admirație era reciprocă, deoarece, după cum mărturisește Valentin Mîndîcanu, în aceeași lucrare din 1989, tatăl său îi spunea soției sale (făcând referire la Coșeriu): „Irină dragă, crește un munte pe moșia satului nostru”.

[Scrisoare I]

Dragă Eugen,

Cred că îți mai aduci aminte de mine, Valentin (Valea) Mîndîcanu, cu care ai fost cîndva consătean (la Mihăileni), vecin și oleacă neam. Mult timp a trecut de atunci și multe s-au schimbat pe lume. Mata ai

devenit savant cu renume mondial și, ca mihăilean, mă mîndresc (din păcate, n-am putut citi nimic din scrierile matală, dar te văd citat pretutindeni). Eu am făcut filologie la Institutul pedagogic din Chișinău și acum lucrez la Academie, ocupîndu-mă în măsura puterilor de cultivarea limbii. Sînt căsătorit și am doi copii mărișori – Doina și Emil. Tata e la Fălticeni (R. S. R.). Mama a murit în 1946 la Sibiu. Pe la Mihăileni oamenii o duc foarte bine din toate punctele de vedere. Aș vrea să știu, să aflu cît mai multe despre matală și familia matală. Dacă nu ai nimic împotriva, scrie-mi pe adresa: [...]

Cu stimă,
Valentin Mîndîcanu

[Scrisoare II]

Iubite Eugen

Aducătorul acestei misive, Viorel Mîndîcanu, care îmi vine nepot de pe văr, adică tot din „clanu” Mîndîcanu, este, după cum vezi, un mihăilean tînăr, simpatic, isteț, serios, curajos, muncitor și „pus pe fapte mari.” Vine în Germania pentru a cîștiga un ban în sudoarea frunții. Te rog din tot sufletul să-l ajuți, în măsura puterilor, cu un sfat, cu o îndrumare, cu ce vei putea. Sunt sigur că nu ne va da de sminteală.

Cum stai cu sănătatea? Noi, relativ binișor. Cînd ne vom întîlni (să dea Bunul Dumnezeu să ne întîlnim cît mai curînd), vom vorbi pe larg despre tot și toate. Deocamdată urmărește atent publicațiile noastre „Literatura și arta”, „Țara” și „Glasul națiunii”. [...]

Cu dragoste de frate,
Valentin Mîndîcanu

6 martie 1994

Referințe bibliografice

Kabatek și Murguia 2017 = Johannes Kabatek, și Adolfo Murguía, *A spune lucrurile așa cum sunt. Conversații cu Eugeniu Coșeriu*, trad. Adrian Turculeț și Cristina Bleorțu, Iași, Demiurg, 2017.

Mîndîcanu 1989 = Valentin Mîndîcanu, *Un homo scientificus ajuns pe Olimp*, în „Orizontul”, nr. 1989.